

TRITONIAN VUOSIKERTOMUS 2004

Sisällys

- 1 Yleiskatsaus
- 2 Kirjastopalvelut
 - 2.1 Kokoelmien kehittäminen
 - 2.2 Kirjaston palveluiden käyttö
 - 2.3 Kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan koulutus
- 3 Oppimiskeskuksen palvelut
 - 3.1 Opettajat ja muu henkilökunta
 - 3.2 Opiskelijat
 - 3.3 Tutkijat
 - 3.4 Maksullinen koulutus
 - 3.5 Laadunhallinta
- 4 Yhteiset palvelut & sisäiset palvelut
 - 4.1 Opiskelu- ja tutkimustilat
 - 4.2 Atk-palvelut
 - 4.3 Hallinto
- 5 Yhteiskunnalliset palvelut
 - 5.1 Ammattikorkeakouluyhteistyö
 - 5.2 UniNet
 - 5.3 Muut yhteistyöhankkeet
 - 5.4 Näyttelyt, julkaisut ja osallistuminen
- 6 Henkilöstö
- 7 Talous
 - 7.1 Tulot
 - 7.2 Menot

Liitteet:

Liite 1: Tritonian talous 2004

Liite 2a: Tilastot 2003–2004

Liite 2b: Oppimiskeskuksen koulutustilastot

Liite 3: Vastuut ja osallistuminen

1. Yleiskatsaus

Vaasan tiedekirjasto Tritonian kolme ensimmäistä toimintavuotta ovat olleet toimintojen ja käytäntöjen vakiintumisen ja selkeytymisen aikaa. Tritoniasta on tullut tunnettu ja tunnustettu kumppani Vaasan yliopiston, Åbo Akademin ja Hankenin yliopistoyhteisöissä ja laajemminkin.

Vuonna 2004 toiminnan merkittävin uudistus oli tiedekirjaston ja projektina toimineen oppimiskeskuksen yhdistyminen yhdeksi organisaatioksi. Samalla oppimiskeskuksen toiminta vakinaistettiin ja muutos dokumentoitiin uudistettuun johtosääntöön, jonka yliopistojen hallitukset hyväksyivät. Ensimmäisen johtokunnan toimikausi päättyi heinäkuun lopussa ja uusi johtokunta aloitti toimintansa syksyllä.

Kirjaston palveluista verkkoaineistot ovat tutkimuksen kannalta yhä keskeisempi tutkimuksen voimavara, mutta myös lainojen ja uusintojen määrät ovat edelleen kasvaneet. Tritonian tilat ovat yhä suositumpi palvelu, niin että esimerkiksi ryhmätyötiloja ja opetusluokkaa oli jo usein vaikea löytää Tritonian omiin tarkoituksiin. Opiskelijoille tarjottava informaatiolukutaidon koulutus on kirjaston ja oppimiskeskuksen yhteinen painopistealue. Uusia tutkintoja varten suunniteltu koulutus aloitettiin pilottihankkeena Vaasan yliopiston kauppatieteellisessä tiedekunnassa syksyllä.

Oppimiskeskus jatkoi projektina menestyksekkäästi alkanutta toimintaansa erityisesti kolmen yliopiston opettajille tarjottavan pedagogisen ja tieto- ja viestintäteknisen koulutuksen toteuttajana. Yksilöllisiä palveluita tuottavan EDU-klinikka-palvelun käyttö lisääntyi. Kolmen yliopiston opettajista yhä useampi on saanut oppimiskeskuksen pedagogista ja tieto- ja viestintäteknistä tukea opetuksensa valmisteluun.

Paikallinen yhteistyö ammattikorkeakoulujen kanssa vahvistui: kirjastojen yhteisen atk-suunnittelijan, yhteisten koulutusten, palveluiden ja kokoelmien kehittämisen rinnalle nousi keskeiseksi tehtäväksi oppimiskeskusyhteistyö, josta laadittiin selvitys ja jonka toteuttaminen Tritonian oppimiskeskuksessa päätettiin aloittaa jo vuoden 2005 alussa. Kulttuurin alueella Tritonia osallistui edelleen kaksikielisen Vaasa LittFest Vasa -kirjallisuustapahtuman järjestämiseen marraskuussa.

Valtakunnallisesti Tritonia oli tunnettu aktiivisena toimijana yliopistokirjaston verkostossa ja Suomen virtuaaliyliopistossa. Alueellisessa kirjastoyhteistyössä painopiste on ollut informaatiolukutaidon kehittämässä.

Kansainvälisessä yhteistyössä tärkein hanke on osallistuminen Merenkurkun yhteistyöhön UniNetin virtuaaliyliopistohankkeessa. Kirjasto on kansainvälisen kirjastojärjestöjen liiton IFLAn ja Euroopan tieteellisten kirjastojen organisaation LIBERin jäsen.

2 Kirjastopalvelut

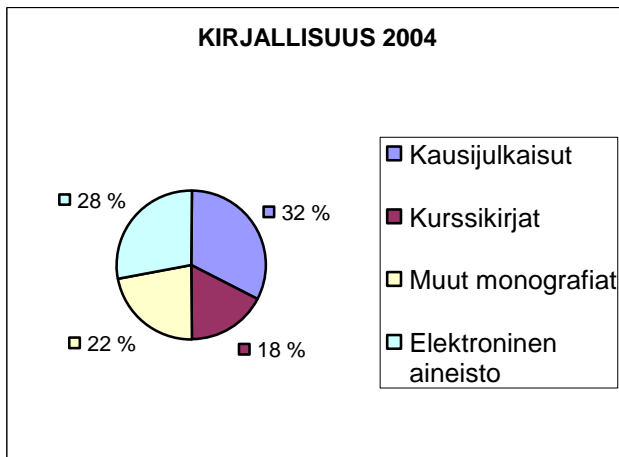
Kirjaston ydinpalveluita ovat tutkimuksessa ja opiskelussa tarvittavan kirjallisuuden hankinta, kirjallisuudesta tiedottavan tietokannan ylläpito, tietoaineistoon lainaus ja muu asiakaspalvelu sekä tiedonhankinnan koulutus.

2.1 Kokoelmien kehittäminen

Tavoite saada kirjaston sisältä pääsy kaikkien kolmen yliopiston verkkoaineistoihin parani, kun henkilökunta sai pääsyn Hankenin tietokantoihin Tritonian kaikilta koneilta. Åbo Akademin opiskelijat pääsivät omilla tunnuksillaan kirjaston koneilta Åbo Akademin verkkoon ja henkilökunta pystyi avaamaan saman yhteyden neuvontapisteiden koneista. Elektronisten kirjojen käyttöä selvitettiin ja niiden markkinointia yliopistoille tehostettiin.

Kokoelmia on alettu kartoittaa aihealueittain. Tekniikan kokoelmasta on tehty aihealueita, kokoelmien ikää ja kieliä koskeva kartoitus vuonna 2003 yhdessä ammattikorkeakoulujen kanssa. Tavoitteena on kartoittaa vastaavalla tavalla talous- ja yhteiskuntatieteiden kokoelmia, mutta koska tähän ei ole onnistuttu löytämään erillisrahoitusta, yhteistyön konkreettinen kehittäminen on siirtynyt. Kirjasto osallistui yliopistokirjastojen Tietokarttahankkeen pilottikokeiluihin (ks. luku 5.2.). Kirjaston kokoelmiin liitettiin vuonna 2004 uutena 14.110 kirjaa ja vajaa 2000 kausijulkaisuvuosikertaa. Lukuihin sisältyy kirjallisuutta, joka siirrettiin Åbo Akademin laitoksilta ja varastosta laitosten muuttaessa Academillisiin. Vasa svenska lyceumin kokoelmasta luetteloidiin 810 nimekettä. Luetteloiduja kirjoja ja kausijulkaisunimekkeitä oli kirjaston Tria-tietokannassa kaikkiaan noin 162.700; uusia nimekkeitä luetteloidiin 9955 (2003: 7334).

Kirjallisuuden hankinnassa Vaasan yliopiston kurssikirjat rahoitettiin ensi kertaa suoraan kirjaston budjetista. Lähestyvän tutkinnonuudistuksen vuoksi uusia kurssikirjoja hankittiin kuitenkin normaalia vähemmän; niiden osuus hankinnan rahoituksesta oli n. 17 prosenttia (2003: 19 %). Muiden monografioiden, lähinnä tutkimuskirjallisuuden, osuus sen sijaan nousi 22 prosenttiin (2003: 15). Sähköiseen aineistoon ja kausijulkaisuihin käytettiin 60 prosenttia hankinnan rahoituksesta eli suunnilleen saman verran kuin edellisessä vuonna (2003: 59 %).

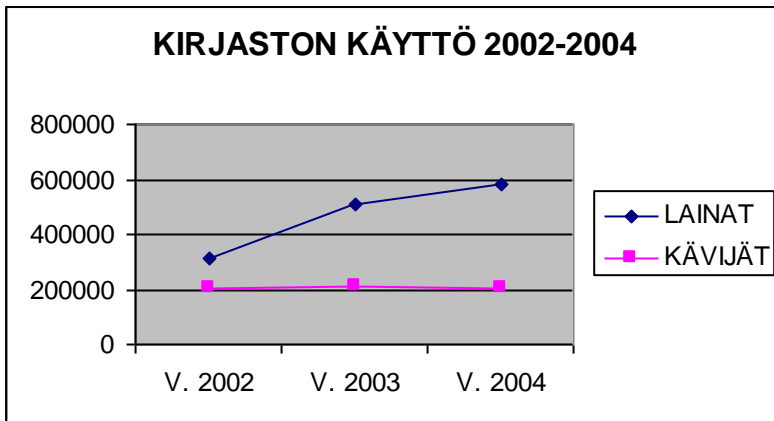

Professori Mauri Palomäen maantiedettä ja aluetiedettä koskeva kokoelma luovutettiin kirjastolle ja sen luettelointia jatkettiin muun toiminnan ohessa. Vuoden lopulla kirjastolle ilmoitettiin Åbo Akademian yliassistentti Henry Lönnforsin testamenttilahjoituksesta, jonka valikoitu osa kuljetettiin Turusta Tritoniaan vuoden 2005 alkupuolella. Vaasan lyseon vanha kirjasto siirrettiin syksyllä Tritoniaan Pohjanmaan museon varastotiloista Vaskiluodosta. Kirjasto on täysin järjestämättä, mutta se on tarkoitus sijoittaa järjestettynä samaan tilaan Vasa svenska lyceumin kirjaston kanssa.

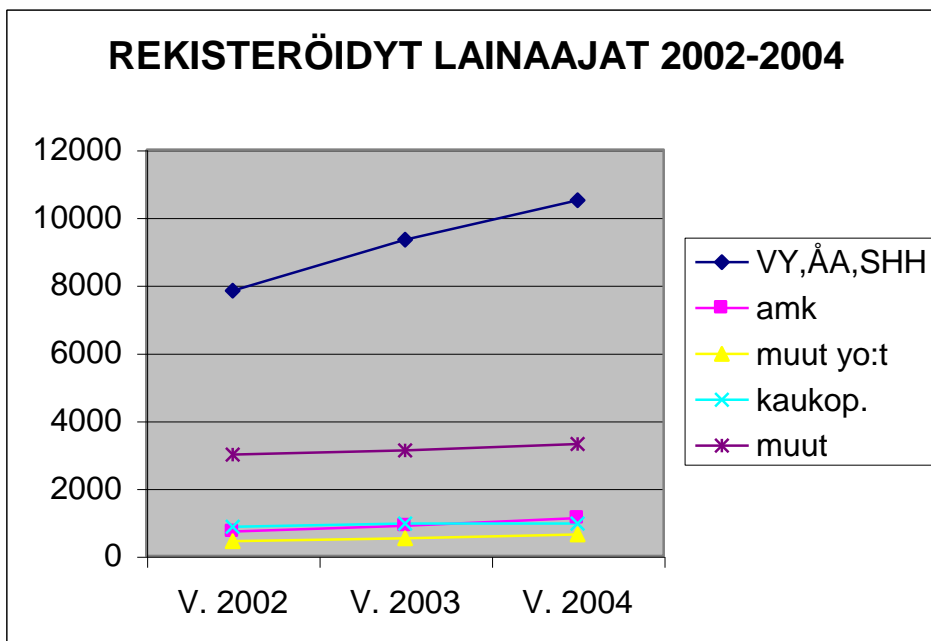
2.2 Kirjaston palveluiden käyttö

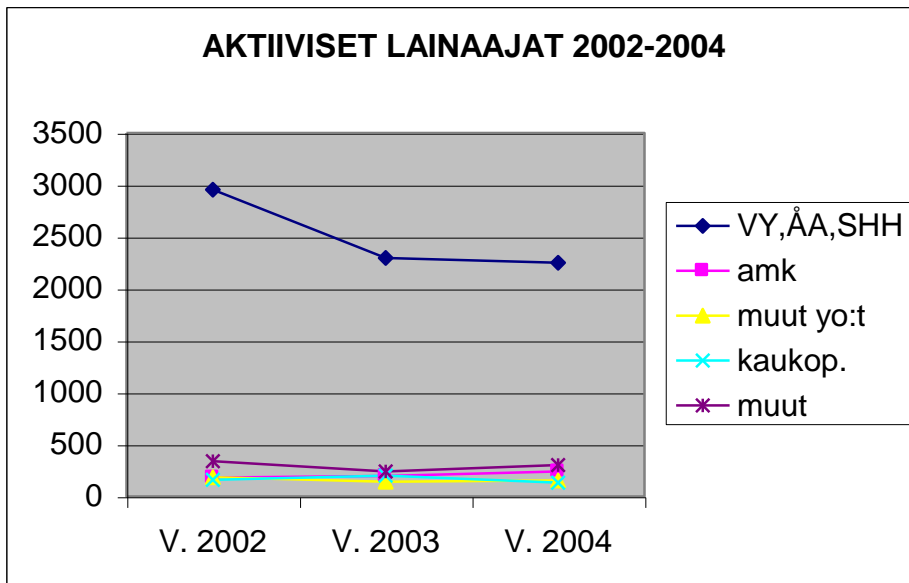
Kirjaston kävijämäärä on pysynyt melko samana vuodesta toiseen. Keskiarvo aukiolopäivää kohti oli 730 kävijää, mutta luku vaihteli suuresti lukukausien ja loma-aikojen mukaan. Esimerkiksi helmikuussa 2004 kävijöitä oli 1897 aukiolopäivää kohden ja maaliskuussa 1888. Kävijäluvuissa ei ole mukana asiakkaita, jotka käyttivät vain lukusaleja tai atk-saleja.

Kirjastossa lainojen ja uusintojen määrä on edelleen kasvanut: vuonna 2004 annettiin 100.660 uutta paikallislainaa (2003: 96.755) ja uusittiin 478.801 lainaa. Koska lainausautomaatti saatiin uudelleen käyttöön vasta syksyllä, lainoista 96 % lainattiin palvelutiskiltä. Uusintoista asiakkaat vastasivat pääosin itse, mutta noin 45.000 lainaa (9 %) uusittiin palvelupisteessä. Aukiolopäivää kohti paikallislainojen ja palvelussa tehtyjen uusintojen määrä oli 642. Tapahtumien määrä vaihtelee kuitenkin samalla tavalla kuin kävijöiden määrä lukukausien kiireisimpien kuukausien ja kesäkauden välillä, joten päivittäinen tapahtumien määrä on kiireisimpänä aikana voi olla kolminkertainen keskiarvoon nähden.

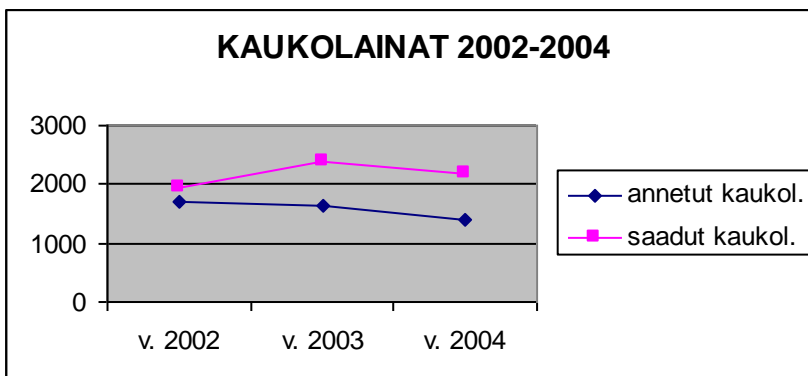

Rekisteröityjen lainaajien määrä on kasvanut n. 11 prosentilla. Vuoden sisällä lainanneet tai lainarekisteriin tietojansa muuttaneet ovat ns. aktiivisia lainaajia. Näitten määrä on pysynyt suunnilleen samana kuin edellisenä vuonna. Omien yliopistojen opiskelijat ja opettajat ovat luonnollisesti suurin asiakasryhmä. Heitä on rekisteröidyistä lainaajista 63,6 prosenttia ja aktiivisista lainaajista 73. Vaasan yliopiston opiskelijoita ja henkilökuntaa oli yliopistojen asiakasmäärästä 66 prosenttia, Åbo Akademin 24 ja Hankenin 10 prosenttia. Ammattikorkeakouluista tulevien rekisteröityjen lainaajien osuus on kasvanut lähes 25 prosentilla ja aktiivisten lainaajienkin osuus 22 prosentilla ollen nyt 7,8 prosenttia kaikista aktiivisista lainaajista.

Kaukopalvelussa saatujen ja lähetettyjen lainojen määrä on vähentynyt hiukan edellisvuodesta, mutta oli enemmän kuin vuonna 2002. Tilauksia lähetettiin 3105 ja lainoja tai jäljenteitä saatiin 2671. Muista kirjastoista otettiin vastaa 1665 tilausta ja niille toimitettiin 1427 lainaa. Saaduista lainoista 22 prosenttia tuli ulkomailta, mutta lähetetyistä lainoista vain 2,8 prosenttia meni ulkomaille. Kaukopalvelun määrät vuosina 2002-2004 näkyvät oheisessa kuviossa. Jäljenteet ja lainat on laskettu yhteen.

Ns. yhteislainojen kokeiluna, jossa asiakas itse tekee tilauksen Varastokirjaston tietokantaan ja noutaa kirjan Tritoniasta, välitettiin 501 lainaa. Yhteislainat olivat asiakkaille maksuttomia.

Kirjaston elektronisten palveluiden käyttö on kasvanut merkittävästi: tiedonhaut elektronista hakuteoksista ja kausijulkaisuista nousivat 39 prosentilla edellisestä vuodesta.

2.3 Kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan koulutus

Vuonna 2004 Tiedonhankinnan verkkokursseja toteutettiin Vaasan yliopistossa osana sosiaali- ja terveyshallinnon, hallintotieteen, nykysuomen ja ruotsin kielen kandidaattiseminaarien opetusta. Usean yliopistokirjaston yhteisessä TieDot-hankkeessa tehdyt tiedonhaun verkkokurssit arvioitiin erillisessä projektissa, johon Tritonia osallistui palkkaamalla hankevaroin informatikon maaliskuuksi 2004.

Informaatiolukutaidon koulutuksen suunnitelma Vaasan yliopiston eri tiedekunnille valmistui vuonna 2003. Opetusta kokeiltiin syksyllä kauppatieteellisessä tiedekunnassa. Kirjasto vastasi erityisesti tiedonhakutaitojen ja tiedon eettisen käytön koulutuksesta, oppimiskeskus yhdessä Vaasan yliopiston opintohallinnon kanssa ns. akateemiset opiskelutaidot -osiosta.

Kirjaston ja tietokantojen käytön perusopetusta annettiin kaikille Åbo Akademin ja Hankenin uusille opiskelijoille. Vaasan yliopistossa koulutus kohdistettiin erityisesti tutoreille. Muuta tietokantakoulutusta järjestettiin kuukausittain.

Kaikkiaan kirjasto antoi koulutusta 180,5 tuntia yhteensä 1544 osanottajalle. Annetut kurssit tuottivat opiskelijoille yhteensä 47,5 opintoviikkoa, joista verkkokurssien määrä oli 11. Verkkokurssin suoritti 60 opiskelijaa.

3 Oppimiskeskuksen palvelut

3.1 Opettajat ja muu henkilökunta

Oppimiskeskus järjesti edelleen yliopistojen opettajille ja muulle henkilökunnalle pedagogista tietoa ja viestintätekniikan opetusikäyttöä **koulutusta** (ope.fi) Learning in Networks I-III, 25 opintopistettä (15 ov.) Koulutusohjelma koostui kolmesta 5 opintoviikon kurssista:

Learning in Networks I, (5 ov): Johdatus verkkopedagogiikkaan. LIN I:n tavoitteena oli johdattaa yliopisto-opettaja verkkopedagogiikan peruskäsitteisiin ja tutustuttaa verkko-opetuksen pedagogisiin ja teknisiin käytäntöihin sekä opettajan että opiskelijan näkökulmasta.

Learning in Networks II, (5 ov): Verkko-opetuksen työkalut -osan tavoitteena oli tarjota tietoa ja viestintätekniikan opetusikäyttöä perusteet verkkokurssien tai erilaisen oppimedian toteuttamisessa.

Learning in Networks III:n (5 ov) Oman opetuksen kehittämistyön tarkoituksena oli soveltaa digitaalista oppimediaa konkreettisesti omassa verkko-opetuksessa. Kehittämistyön tukena oli LIN3-kurssin verkko-materiaali, luentoja, oma mentori ja ohjausryhmä. Kurssin käytyään osallistujilla on valmiuksia tuottaa itse digitaalista oppimediaa ja toimia myös kollegoiden tukena laitoksilla. Koulutusohjelmaa on jatkuvasti kehitetty yhteistyössä Åbo Akademin mediapedagogiikan ja Vaasan yliopiston viestintätieteiden asiantuntijoiden kanssa sekä Uumajan yliopistojen pedagogiikan laitoksen ja opetusteknologiakeskusten (UniNet-projekti) asiantuntijoiden kanssa.

Pedagogista ja teknistä tukea on tarjottu henkilökohtaisena ohjauksena räätälöidyllä **EduKlinikalla** ja LIN 3-kurssilla, jossa tehdään oman opetuksen kehittämishanke. Opettajille suunnattuja koulutuksia, seminaareja ja EduKlinikka-toimintaa on vuoden 2004 aikana pidetty yhteensä 1116 tuntia ja osallistujamäärä on ollut yhteensä 924. Myös ammattikorkeakoulun opettajilla oli jo vuonna 2004 mahdollisuus osallistua koulutuksiin maksua vastaan. Edu-klinikkatuken kysyntä kasvoi vuoden 2004 aikana ja ohjausta tarjottiin yksittäisistä WebCT-ongelmista lähtien aina kokonaisen kurssin suunnitteluun ja toteutukseen. Erilaisen digitaalisen oppimedian, kuten äänen, kuvan, animaatioiden, opetusvide-

oiden ja dvd:n tuotantoa opettajien kursseihin lisättiin, tämän kaltaisen tuotannollisen tuen tarve tulee kasvamaan edelleen tulevina vuosina. Oppimiskeskus on myös vierailut laitoksilla ja yhteistyöyliopistoissa tarjoten lähitukea.

Tiedekirjasto ja oppimiskeskus järjestivät 15.–16.3. 2004 informaatiolukutaidon seminaarin yhteistyössä Åbo Akademin ja Hankenin kirjastojen ja oppimiskeskusten tai vastaavien kanssa. Seminaarin tavoitteena oli suunnitella yhteistyötä informaatio-lukutaidon ja opettajien pedagogisen koulutuksen järjestämisessä. Vuoden 2004 aikana on neuvoteltu LIN-koulutuksen tarjoamisesta kokonaan etäopetuksena Åbo Akademin opettajille Turkuun ja Hankenin opettajille Helsinkiin.

Opettajien OPE.FI-koulutus: Learning in Networks I-III, EduKlinikka (OPE.FI 3), TieVie:

	Tunnit	Osallistujamäärä kursseille yhteensä (luvussa on mukana samoja osallistujia)	Osallistujamäärä ja prosenttiosuus / korkeakoulu				
			VY	ÅA	Hanken	VAMK	Muut
Ope.fi I (Lin 1 + muut)	524	217	102 47%	69 31,5%	17 8%	28 13%	1 0,5%
Ope.fi II (Lin 2 + muut)	133	197	120 61%	53 27%	16 8%	7 3%	1 1%
Ope.fi III (Lin 3 + Edu-Klinikka)	459	296	170 58%	63 21%	48 16%	8 3%	7 2%
Yhteensä:	1116	710	392 55%	185 26%	81 11%	43 6%	9 1%

3.2 Opiskelijat

Verkkokursseja tuotettiin Vaasan yliopistoissa vuonna 2004 noin 130 WebCT-, Blackboard- ja Moodle-oppimisympäristöihin. Vuosina 2000–2003 verkkokursseja oli syntynyt jo noin 200 yhteistyössä opetusta antavien laitosten kanssa. Open source -oppimisympäristö Moodle otettiin käyttöön vuoden 2004 aikana ja sinne tuotettiin noin 15 Vaasan yliopiston verkkokurssia. Voidaan sanoa, että verkko-opetus ja monimuoto-opetus on kehittynyt voimakkaasti ja se on vakiintumassa osaksi yliopistojen toimintaa.

Vaasan yliopistossa annetun informaatiolukutaidon opetuksen pilottihankkeen (ks. 2.3) ohella Åbo Akademin samhällsvetenskapliga fakultet osti oppimiskeskukselta edelleen tiedekunnan opintoihin kuuluvan Introduktion till IKT (2 ov) -kurssin.

3.3 Tutkijat

Oppimiskeskus lisäsi tutkijoiden palveluita mm. tarjoamalla verkossa olevan kyselylomakkeen tutkimusaineiston keräämistä varten. Qvalicenterissä on järjestetty laadullisten tutkimusmenetelmä-ohjelmistojen koulutusta yhteistyössä tiedekuntien kanssa. Tutkijat ja graduntekijät ovat vuoden aikana

käyttäneet ohjelmistoja omatoimisesti. Oppimiskeskus on tarjonnut tutkijoille esitysteknistä tukea kansainvälisissä konferensseissa julkaistuihin postereihin.

3.4 Maksullinen koulutus

Maksullista verkkopedagogista koulutusta ja konsultointia tarjottiin Vaasan sairaanhoitopiirille (opetusvideoita henkilökunnan käyttöön) ja Vaasan ammattiopistolle (verkkopedagogiikan lähtökohdat).

3.5 Laadun hallinta

Oppimiskeskus on kiinnittänyt huomiota palveluidensa laatuun. Se on ollut mukana myös benchmarking-tutkimuksessa Lappeenrannan ja Lapin yliopiston oppimiskeskusten kanssa. Tutkimus tehtiin Vaasan yliopiston hallintotieteiden tiedekunnassa. Tuloksia ei ole vielä julkaistu.

4 Yhteiset palvelut & sisäiset palvelut

4.1 Opiskelu- ja tutkimustilat

Lukusalien, atk-luokkien ja ryhmätyötilojen käyttö oli vilkasta. Tutkijatornissa käyttöaste oli lähes koko ajan 100 prosenttia. Ryhmätyötilat ovat olleet erittäin vilkkaassa käytössä: niihin tehtiin yhteensä 1845 varausta ja varattuja tunteja oli 6371. Yhtä aukiolopäivää kohti oli varauksia 8,1 ja varattuja tunteja 28; kukin seitsemästä ryhmätyötilasta oli näin ollen varattuna 4 tuntia jokaista aukiolopäivää kohti. Tornin kuudennen kerroksen kokoustila oli vilkkaassa käytössä; videoneuvotteluja oli mahdollista järjestää kolmessa kerroksessa.

Lukusaleihin pääsi edelleen 24 tuntia vuorokaudessa vuoden kaikkina päivinä kulkukortilla, joka voidaan antaa yliopistojen opiskelijoille lukukaudeksi kerrallaan.

4.2 Atk-palvelut

Kolmen yliopiston verkkoaineistojen käytettävyys koko kirjastossa tuotti edelleen ongelmia, mutta edistystä tapahtui, kun Åbo Akademin opiskelijat alkoivat päästä kirjaston koneilta suoraan Åbo Akademin aineistoihin ja kun Hankenin aineistoihin saatiin henkilökunnalle salasana.

Atk-päsuunnittelija ja atk-suunnittelijat muodostivat atk-tiimin, jolla oli entistä paljon paremmat mahdollisuudet huolehtia kirjaston, oppimiskeskuksen ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen monipuolisista atk-toiminnoista.

Mikrojen huolto- ja asennuspalveluja parannettiin ottamalla käyttöön uusia työkaluja sekä uusi asennustila kellarista. Syyslukukaudella vakiinnutettiin Moodle-oppimisympäristö, jota voivat hyödyntää nyt sekä kaikki emoyliopistot että molemmat ammattikorkeakoulut. Digitaalisen videon tuottamiseen hankittiin oma tehoyöasema (Macintosh G5). Lainausautomaatti vaihdettiin uuteen, Voyager-järjestelmän kanssa toimivaan versioon.

4.3 Hallinto

Taloushallinnossa siirryttiin syksyn aikana laskujen sähköiseen käsittelyyn (Rondon). Siirtymäkausi sujui ongelmitta.

Henkilöstöhallinnossa vuosi 2004 oli henkilöstömuutosten ja -järjestelyiden vuosi. Tulossopimuksen mukaisesti oppimiskeskukseen vakinaistettiin kolme virkaa: oppimiskeskuspäällikkö, oppimiskeskuspedagogi ja opetusteknologi, ja kirjastoon kaksi virkaa: informaattikko ja kirjastosihtööri. Lisäksi perustettiin uusi atk-päsuunnittelijan toimi. Kun näihin ja muihin avoimiksi tullessiin virkoihin valittiin viranhaltijat, johtokunnalla oli vuoden sisällä täytettävään kaikkiaan 11 virkaa tai tointa.

5 Yhteiskunnalliset tehtävät

5.1 Ammattikorkeakouluyhteistyö

Yhteistyö vaasalaisten ammattikorkeakoulujen verkko-opetuksen koordinaattoreiden ja kirjastojen kanssa alkoi korkeakoulu-konsortion vision mukaisesti. Oppimiskeskus tuotti selvityksen ammattikorkeakoulujen mahdollisesta mukaantulosta oppimiskeskukseen ja yhteistyö eteni niin nopeasti, että yhteistyön aloittamisesta vuonna 2005 päätettiin jo ennen vuoden 2004 loppua.

Selvityksen mukaan (http://www.vaasahighedu.fi/oppkeyhteistyö_selvitys.pdf) oppimiskeskusyhteistyö päätettiin aloittaa asteittain vuoden 2005 aikana siten, että ammattikorkeakoulut saavat kaikki samat opetuksen tukipalvelut kuin yliopistotkin ja rahoittavat oppimiskeskukseen yhteistyön koordinaattorin ja pedagogin. Digitaalisen oppimedian ja oppimisaihoiden tuotantoa varten sovittiin EduTechLabin toteuttamisesta.

Kirjastojen yhteistyöryhmä asetti alatyöryhmiksi palveluun, koulutukseen ja kokoelmien kehittämiseen liittyvät ryhmät. Kaikki ryhmät aloittivat toimintansa aktiivisesti. Kirjastojen yhteinen esite julkaistiin.

5.2 UniNet

UniNet-projektissa jatkettiin Merenkurkun virtuaali-yliopistotoiminnan edellytysten kehittämistä yhteistyössä Uumajan yliopiston ja Uumajassa sijaitsevan Ruotsin maatalousyliopiston kanssa. Suomen puolelta yhteistyöhön osallistuivat Vaasan yliopisto, Åbo Akademi i Vasa, Svenska handelshögskolan ja Chydenius-instituutti Kokkolasta. UniNet-projektia ovat hyvässä yhteistyössä koordinoineet projekti-päälliköt Vaasassa ja Uumajassa.

Projektissa oli viisi alaprojektia: 1. Synkroninen viestintäteknikka, 2. Yliopistohenkilökunnan täydennyskoulutus, 3. Mobiilipalvelut, 4. Informaatiolukutaito ja 5. Muiden UniZon-projektien pedagoginen ja tekninen tuki. UniNet-projekti esitteli toimintaansa mm. UniZon-seminaarissa Uumajassa, EU:n verkostoseminaarissa Brysselissä ja oppimiskeskuksen omissa koulutustilaisuuksissa ja seminaareissa. UniNet ja oppimiskeskus ovat ol-

leet esillä myös muilla foorumeilla, mm. Suomen virtuaaliyliopistopäivillä Dipolissa Espoossa, Oppimiskeskus Alexandrian seminaarissa Helsingissä, Interaktiivinen tekniikka koulutuksessa (ITK)-konferenssissa Hämeenlinnassa ja EUNIS-konferenssissa Portugalissa.

5.3 Muut yhteistyöhankkeet

Usean yliopistokirjastojen yhteinen *TieDot-hanke*, jota koordinoi Kuopion yliopiston kirjasto, jatkui vuoden 2004 ajan. Hankkeessa päästiin arviointivaiheeseen; yhteinen arviointiraportti on osoitteessa: <http://www.uku.fi/~arjuntun/arviointiraportti.pdf>. Tritonian edustajat osallistuivat TieDot-seminaariin 8.6.2004 Kuopiossa ja alustivat seminaarissa kurssien vaihdettavuudesta.

Yliopistokirjastojen verkoston *Tietokartta*-hankkeessa kirjastonjohtaja oli mukana ohjausryhmän puheenjohtajana. Kirjastossa tehtiin alustavat kvantitatiiviset selvitykset markkinoinnin ja informaatiotutkimuksen/kirjastoalan kirjallisuudesta niteiden määrän, kokoelmien iän ja kielijakauman mukaisesti.

Tritonia oli mukana Helsingin yliopiston Opiskelijakirjaston koordinoimassa Verkko-oppimateriaalien digitointihankkeessa, josta saatiin raportti vuonna 2004. Projektin aikana hankittiin muutamia loppuunmyytyjä kirjoja verkkoversioina.

Alueellisen verkkokirjaston Sukkulan laaja johtoryhmä kokoontui Seinäjoella. Tavoitteeksi otettiin maakunnallisen kirjastostrategian luominen, mutta tehtävä ei vielä edennyt.

5.4 Näyttelyt, julkaisut ja osallistuminen

Vuoden aikana järjestettiin näyttelyt J. L. Runebergin tuotannosta, 1700-luvun hyödyn aikakauden kirjallisuudesta sekä musiikkikirjallisuudesta. Muita tapahtumia olivat Palomäki-kokoelman luovutustilaisuus maaliskuussa ja GO-päivän gradujen ohjaus keväällä. Tritonia oli aktiivisesti mukana järjestämässä Vaasan yliopiston Valo vilkkuu Bräntöellä -tapahtumaa syyskuussa ja LittFest- kirjallisuustapahtuman seminaariosuutta marraskuussa.

Kirjaston julkaisusarjassa, Tritonianassa, ilmestyi kaksi teosta: Esa Hyyryläisen laatima oppimiskeskuksen arviointiraportti ja Gudrun Viergutzin tutkimus, jossa käsiteltiin Vasa svenska lyceumin kirjastosta löytynyttä harvinaista tenoristemmakirjaa ja sen taustaa. Tutkimus liittyi osana Viergutzin väitöskirjaan Jyväskylän yliopiston musiikkitieteen laitoksella. Åbo Akademin kirjasto tuki taloudellisesti kirjan kirjoittamista.

Henkilökunta on ollut mukana yliopistojensa toimielimissä ja toimialojensa yhteisissä työryhmissä. Luettelo näistä ja henkilökunnan julkaisuista on mainittu liitteessä.

6 Henkilöstö

Tritonian henkilötyövuosien määrä oli 44,7. Vakituksia virkoja tai toimia oli 29, lisäksi Vaasan yliopisto rahoitti yhden vakituisen toimistosihteerin toimen, jolloin vakituisen henkilöstön määrä oli kaksi kolmatta osaa työvoimasta. Vakituisesta henkilökunnasta 14 oli ylemmän korkeakoulututkin-

non suorittaneita. Vakituiseen kirjastohenkilöstöön kuului 20 henkilöä (Hanken 2, VY 14, ÅA 4). Oppimiskeskuksessa oli vakituisina mainitut kolme virkaa (VY 2, ÅA 1). Atk-tehtävissä oli kaksi vakituista tointa ja hallinnossa työskentelivät kirjastonjohtaja, osastosihteeri, toimistosihteeri, kääntäjä-tiedottaja ja kaksi virastomestaria (VY 4 + ÅA 2).

Määräaikaiseen henkilökuntaan kuuluivat oppimiskeskuksessa kaksi verkko-opetuksen suunnittelijaa ja tiedottaja, atk-tiimissä kaksi atk-suunnittelijaa, joista toisen rahoitti Vaasan yliopisto ja toisen palkasta 70-prosenttia maksoivat ammattikorkeakoulut, ja kirjastossa osa-aikainen kirjastosihteeri, virastomestari sekä lyhyehköiksi ajoiksi palkatut avustavat työntekijät ja sijaiset. Harjoittelijoita oli sekä oppimiskeskuksessa että kirjastossa. Siviilipalvelusmiehet osallistuivat ensisijaisesti lainauksen tehtäviin ja virastomestaripalveluihin. Åbo Akademin kirjastoon kuuluva kirjastonhoitaja työskenteli Vasa svenska lyceumin kirjaston projektissa.

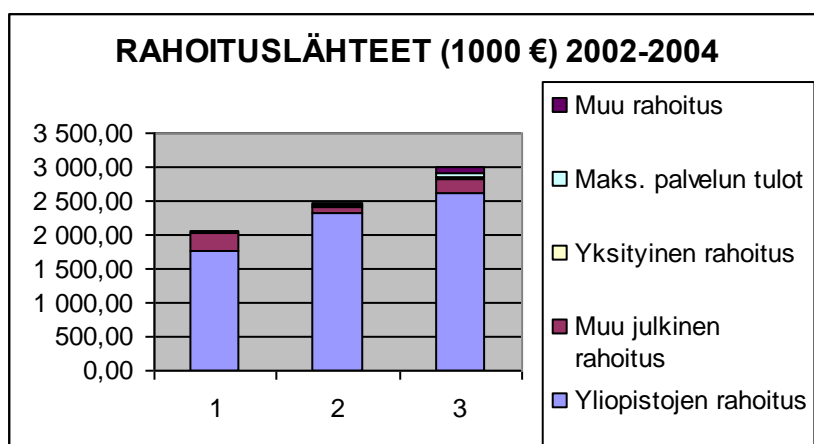
Henkilökunnan koulutukseen käytettiin yhteensä vajaa 300 työpäivää. Työssä jaksamisen edistämiseksi tärkeä panos oli huvitoimikunnalla. Se järjesti henkilöstölle mm. teatteri- ja linturetket, runoilan ja tutustumisen Vaasan raveihin. Opintomatka tehtiin Jyväskylään, jossa tutustuttiin sekä yliopiston kirjastoon että kaupungin kulttuuritarjontaan.

7 Talous

7.1 Tulot

Kirjaston pääasiallisena rahoituslähteenä (87 %) ovat kolmen yliopiston myöntämät budjettivarat. Kirjallisuuden hankinnan rahoituksesta 43 % tuli yliopistojen laitosten ja Brandersin säätiön kautta ja oppimiskeskuksen toimintaa rahoitettiin osaksi yliopistojen virtuaaliyliopistotoiminnan varoista. Yliopistot osallistuivat myös harjoittelijoiden palkkaukseen. Vuodelta 2003 siirtyneellä määrärahalla rahoitettiin mm. laitteita ja palkkoja.

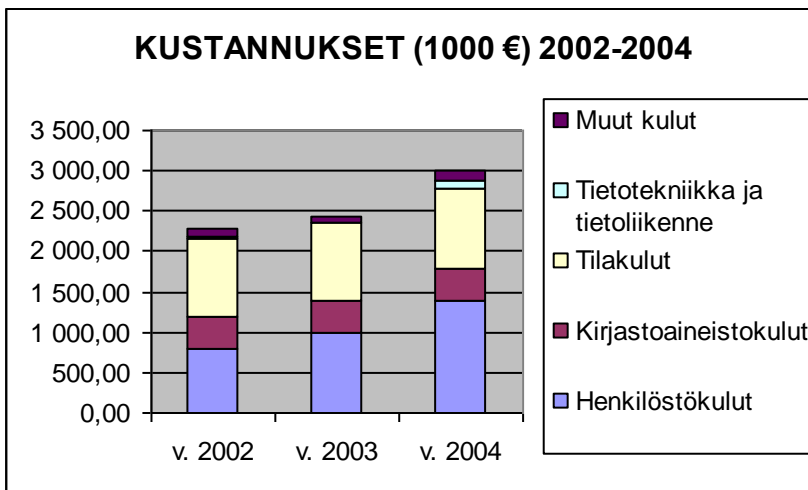
Muita rahoituslähteitä olivat maksullisen palvelutoiminnan tulot ja työvoimatoimistojen kautta maksetut työllisyysvarat. Oppimiskeskuksessa virtuaaliyliopiston kautta tuleva rahoitus ja UniNet-projektin rahoitus ovat merkittäviä rahoituslähteitä. Yksityisessä rahoituksessa Nissin säätiön vuosittainen lahjoitus on käytetään kirjallisuuden hankintaan ja henkilöstökuluihin.

7.2 Menot

Oppimiskeskuksen ja kirjaston yhteenlasketuissa menoissa henkilöstömenot muodostavat luonnollisesti entistä huomattavasti suuremman osuuden. Kirjastoaineistoon käytetyt menot kasvoivat vähän, mutta jäivät edelleen alle budjetissa arvioidun summan. Yhtenä tekijänä tähän oli kurssikirjallisuuden tilapäisesti pienentynyt hankinta. Elektronisten aineistojen kustannukset nousivat yleistä hintojen nousua nopeammin. Tietotekniikan ja tietoliikenteen kustannuksiin tulivat mukaan laite- ja ohjelmistokustannukset, joita aikaisemmin voitiin rahoittaa Tritonian varustamiseen osoitetuilla hankerahoilla. Muiden kulujen osuus nousi vuonna 2004.

Menojen kehitys ja jakauma kolmen viimeisen vuoden aikana on esitetty alla.

Tarkemmat tiedot tuloista ja menoista on esitetty liitteessä.